

GEDACHTEN BIJ EIND OKTOBER...

We zijn al weer bijna aan het einde van de oktobermaand en dat is goed te merken: de dagen worden steeds korter, de nachten langer, de temperaturen dalen. De laatste dag van deze maand is voor velen aanleiding om de Reformatie te gedenken. Een goede zaak! Al moeten we niet vergeten, dat het ook naar de aard van de Reformatie is om te zeggen: er zijn altijd weer dingen die reformatie nodig hebben. *Ecclesia reformata semper reformanda!*

Maar voor een steeds groter deel van onze samenleving staat eind oktober niet in het licht van de kerkhervorming, maar in het donker van Halloween... Pompoenen (de bekende jack-o'-lantern), zwarte katten en heksen duiken op steeds meer plaatsen op. Lekker griezelen met spinnenwebben, skeletten, afgehakte lichaamsdelen en spoken. Wat een feest...

Halloween heeft een heidense (Keltische) oorsprong, met een christelijke (Rooms-katholieke) naam. Het woord 'Halloween' is immers afgeleid van *Hallow-e'en*, oftewel *All Hallows Eve* (Allerheiligenavond), de avond voor Allerheiligen. Op 1 november gedenkt de Rooms-katholieke kerk alle heiligen die geen aparte feestdag hebben.

Omdat de Iers-Keltische kalender op 1 november begint, was deze avond voor het Keltische volk dus de oudejaarsavond. Maar er was nog een reden waarom deze dag voor de oude Kelten zo bijzonder was. Zij geloofden namelijk dat in deze nacht de grens tussen de wereld van de levenden en de doden het dunst is en dat daarom deze dag bij uitstek geschikt is om in contact te komen met de overledenen.

De geesten van hen die in het voorgaande jaar gestorven waren, komen terug in de hoop een levend lichaam in bezit te kunnen nemen voor het nieuwe jaar. Voor goede geesten zette je eten klaar bij de deuren van de huizen, anderen probeer je met vuur en licht (vandaar die uitgeholde pompoenen) te verdrijven. Wat je óók kan doen, is jezelf vermommen als geest of geraamte, zodat het lijkt alsof je al bij de doden hoort...

Halloween is dus een voluit heidens feest wat in de negentiende eeuw door Ierse en Schotse immigranten werd meegenomen naar Amerika en vandaar waait het de laatste jaren weer terug naar het Europese vasteland. Waar de Amsterdamse discotheek iT in 1989 één van de eerste Halloween-feesten in Nederland organiseerde, blijkt het in ruim 25 jaar tijd alleen maar aan populariteit te winnen. Is het alleen maar een vorm van onschuldig griezelen? Is het niet eerder een illustratie van het feit dat onze samenleving steeds verder wegzakt in het heidendom, nu er een leegte is vanwege het verlaten van God en Zijn Woord?

"Het is allemaal nep en dat weten de mensen uiteindelijk ook", aldus een woordvoerder van Walibi, die ook dit jaar de Halloween Fright Nights (angstnachten) organiseert. Is dat echt zo? Nee, natuurlijk beweer ik niet, dat iedereen die iets met Halloween doet bewust met duistere machten bezig wil zijn. En de winkeliers zullen zich vast niet al te veel gelegen laten liggen aan de zuiver heidense achtergrond van Halloween. Maar zij maken er gebruik – of misbruik – van om ook vóór de decembermaand al meer omzet te hebben.

Maar toch zou ik zeggen: blijf er vandaan en begeef je niet in de gevarenzone, met daarbij - altijd - het gevaarlijke element van gewenning. Dat geldt wat mij betreft steeds, wanneer er

gespeeld wordt met het occulte: geesten... de dood... de duivel... horror. Ik denk aan wat Paulus schrijft: 'En neem niet deel aan de onvruchtbare werken van de duisternis, maar ontmasker ze veeleer.' (Efeze 5:11)

Een radicale keuze is nodig, in navolging van Hem, Die gekomen is, opdat we 'leven hebben en overvloed hebben' (Joh. 10:10). Een leven uit en bij Hem geeft vreugde, blijdschap en vrede in plaats van angst. Het is inderdaad òf het Licht der wereld òf de 'lord of darkness'... En al draagt die laatste draagt misschien zijn uitrusting nog, van gruwel en bedrog... hij zal als kaf verdwijnen!

- Ds C. J. Overeem

ENGELEN

'Ik heb vannacht in mijn dromen een engel gezien...' (Frans Bauer, volkszanger)

Wie op internet rondkijkt of spreekt met niet-christenen krijgt de indruk dat het geloof in engelen groot is. Veel groter dan in de kerk. En dat terwijl engelen in de Bijbel toch volop een rol spelen. Niet dat veel mensen in de kerk het bestaan van engelen zullen ontkennen. Ze nemen ze voor lief, maar dat is het dan ook wel. Zijn engelen vandaag dan niet meer zo actief als in de Bijbel? Welke betekenis hebben ze voor ons leven? Kun je een engel tegenkomen vandaag? Over die vragen gaat het in dit stukje.

De voorstelling van engelen wordt bij de gemiddelde Nederlander bepaald door schilderijen en beelden uit de christelijke traditie. Denk aan het interieur van een rooms-katholiek kerkgebouw of de vele soorten kerststalletjes. Dit wordt vaak aangevuld met veel fantasie en 'volksgeloof' of denkbeelden uit andere religies. Een engel is dan een vriendelijk buitenaards wezen die je beschermt. Met zachte kleuren, met of zonder vleugels. Iemand die je in een droom of door een bijzondere verschijning kan vertellen wat je moet doen. Soms hangen mensen zelfs hele uitgewerkte theorieën aan over hoe de engelenwereld er precies uit ziet.

In de kerk is men veel zwijgzamer over engelen. Dit komt doordat het in de kerk allereerst gaat om God de Vader en Zijn Zoon Jezus Christus. Teveel aandacht voor engelen leidt af van Hem. Bovendien laat de Bijbel het niet toe om eigen ideeën over engelen te verzinnen, laat staan over de 'buitenaardse kant' van onze wereld.

Toch is het vreemd dat het geloof in engelen onder christenen zo weinig betekent. De Bijbel is er vol mee. Denk aan Maria die van Gabriël te horen krijgt dat zij moeder wordt van de Messias (Lukas 1). Of denk aan Jezus' open graf, waar twee engelen vertellen dat Hij is opgestaan (Lukas 24). Ook later, als de apostel Petrus gevangen zit en de volgende dag onthoofd zal worden, komt er een engel om hem uit de gevangenis te bevrijden (Handelingen 12). Engelen horen er in de Bijbel vanzelfsprekend bij.

Engelen zijn door God geschapen personen. Wanneer ze precies zijn gemaakt is onbekend. Aan het begin van de schepping? De Bijbel zegt het niet. Engelen zijn niet gebonden aan ruimte en

tijd, maar wel beperkt: ze kunnen niet overal tegelijk zijn, zoals God. Engelen zijn niet soft, maar ze zijn als soldaten in dienst van de hemelse Koning. Engelen zijn heiligen, ze kennen geen zonde, maar ze zijn niet heiliger dan God. Vergeleken bij Jezus vallen engelen in het niet (Hebreeën 1).

Er zijn verschillen tussen de engelen. De Bijbel spreekt bijvoorbeeld over 'serafs' die voortdurend God prijzen (Jesaja 6) en over 'cherubs', krachtige engelen die de wil van God behartigen (denk aan de twee figuren op de ark, Exodus 37). In het boek Daniël wordt gesproken over de 'aartsengel' Michaël, die verantwoordelijk is voor regering van God in deze wereld.

Engelen treden in heel de Bijbel vooral op als dienaren. Zij worden er door God op uitgestuurd in het belang van ons mensen. Om te vertellen wat God wil en doet. Zo stuurt God zijn engelen om Lot te redden uit Sodom en Gomorra, voordat deze stad met vuur wordt verbrand (Genesis 18). De engelen zijn er ook bij als de wet van God aan Mozes wordt overhandigd (Deuteronomium 33; Galaten 3, 19). En de engelen beschermen Gods kinderen of redden hen uit gevaar, totdat de dag komt dat de engelen hen de hemel binnenbrengen (Psalm 91 en Lukas 16, 22).

In Hebreeën 2 vers 5 staat dat God de toekomstige wereld niet aan de engelen heeft onderworpen. Hieruit blijkt dat de huidige wereld wel onder de regering van engelen staat, maar dat de nieuwe schepping alleen in handen van Jezus Christus is. Op de nieuwe aarde zullen niet de engelen, maar Gods kinderen met Hem regeren. Dit heeft Jezus Christus tot stand gebracht door Zijn reddingswerk in deze wereld. Door zijn geboorte (kerst), zijn sterven en opstanding (Pasen). Het is daarom opvallend dat er met kerst en Pasen wél engelen zijn die het blijde nieuws over Jezus vertellen, maar dat met Pinksteren de discipelen het blijde nieuws gaan verkondigen. Jezus' reddingswerk is dan voltooid en de Heilige Geest wordt uitgestort. Petrus en de anderen hebben door de Heilige Geest vrije toegang gekregen tot de Vader in de hemel. Zij leven uit het voltooide werk van Christus, die ervoor zorgt dat zij als zondaren in een goede verhouding tot God staan. Ze zijn met God verzoend en zo horen ze door het geloof bij de nieuwe schepping. Dat kunnen de engelen op die manier niet ervaren en vertellen, omdat ze geen redding door het geloof in de Heere Jezus nodig hebben. Ze zouden dit reddingswerk wel willen begrijpen, zo bijzonder vinden ze het (1 Petrus 1, 12).

De engelen zijn vandaag daarom niet meer nodig om over Gods reddingswerk te vertellen, zoals ze dat in het Oude Testament wel steeds aankondigden. Sinds Pinksteren mogen al Gods kinderen over Gods reddingswerk spreken, omdat het door de Heere Jezus is 'afgerond' en omdat zij dit reddingswerk door het geloof zelf hebben meegemaakt.

De engelen kijken ondertussen wel toe hoe het gaat met het Evangelie en wat de gelovigen hierdoor meemaken aan lijden en verdriet. Ze zijn op de uitwerking van het Evangelie betrokken (Lukas 12, 8 en 1 Korinthe 4, 9). Vooral in Hebreeën 1 vers 14 lees je dat heel treffend: De engelen worden uitgezonden in het belang van hen die gered zullen worden.

Ook vandaag kun je die betrokkenheid van de engelen merken. Wanneer je tot geloof komt en wanneer je over de Heere Jezus spreekt. Juist als er vijandschap is of strijd mag je weten dat de engelen het zien. Dat ze er bericht over uit brengen in de hemel. Dat ze meestrijden.

Soms wordt dat heel concreet. Een engel verschijnt in de gestalte van een mens. Jij hebt het niet door, maar de Heere God brengt hem / haar voor even op je pad (zie Hebreëën 13, 2). Soms verschijnt een engel in een droom aan mensen (vooral in 'de moslimwereld') om op Jezus Christus te wijzen. Soms overkomen je wonderen, die je te danken hebt aan de bescherming van engelen.

De engelen zijn betrokken op hen die gered worden. Hoe precies dat is Gods zaak, maar ze zullen zich altijd inspannen om je aan de Heere Jezus te verbinden. Want het gaat de engelen om God. Zij dienen Hem dag en nacht.

- Ds. Thijs van Meijeren